

Carnet de RUTA

Ha mort un poeta:

Josep Munteis i Bracons

Obligats a acomiadar a tants d'amics, hi ha recança i desassossec. Ha estat una mala tongada; la tristesa entela el perfum de festa que assenyala el calendari. Una ombra feréstega endola de recança el silenci que acompanya al comiat i a la partença.

Ara ha mort un poeta: Josep Munteis i Bracons. No sé què pensa d'ell la generació actual d'olotins. Ignoro si sap res de la seva obra; mínima en volum, però d'uns valors inqüestionables i permanents. El seu nom ens uneix a un temps i a un país, en el qual la poesia mantenia un pes específic i determinava la sensibilitat literària, nodrint la cultura catalana d'un gran prestigi. Rellegir, per exemple, les hores de pelegrinatge acompanyats de Josep Munteis, és descobrir el misteri de la natura que ens circunda amb un verb entenedor i profund, enlluernat de vivències que hi comprometen els nostres sentiments, avesats a un altre ritme i a un altre estil.

Manuel de Montoliu, l'any 1928, féu molts d'elogis a un dels llibres del poeta. Bo i parlant de **"La quietud del pendís"**, deia que s'havia sabut **"rejovenir en les aigües encantades de la font del pur lirisme"**; que a més a més posseïa **"aquell inefable tremolor del llenguatge autènticament líric, que és el llenguatge net i despulat de tota crosta lògica del llenguatge comú, del llenguatge considerat com a nexa d'intel·ligència col·lectiva"**; un idioma **"organitzat solament per les lleis arcanes de l'emoció, il·luminada de pensament"**.

No gosaria pas retreure cap elogi d'un dels crítics catalans més importants d'aquella etapa brillant de les nostres lletres, si l'amic—el poeta traspasat—, pogués llegir aquestes notes. Com s'enfadaria! Era un home molt humil davant de la seva obra. Qui sap si aquesta virtut franciscana va impedir que es deixés aconsellar massa pel rigor i la disciplina; sovint l'impuls poètic només es convertia en propòsit que no deixava madurar. Sempre més serà recordat com un dels poetes més sensibles i pulcres de la seva generació i, ens fa pensar, que és el moment de reeditar l'obra completa. Els dos llibres exhaurits i diverses composicions inèdites dels darrers anys, constituïrien un dels volums de la "Biblioteca Olotina" per a ocupar un lloc preferent a les nostres biblioteques.

Josep Munteis i Bracons ha estat poeta, però, també, durant els darrers trenta anys, rector d'una promoció literària local. A l'entorn de la seva figura d'home de

lletres, la revista "Pyrene" és cabdal per a la història de les publicacions olotines. Fou elogiada arreu de la península i per molts centres culturals de l'estranger; tant per la categoria que imposava a les seves pàgines, com pel desvetllament literari en unes dècades caracteritzades per la confusió i quan la cultura catalana alenava en els límits més estrictes de la prudència.

La direcció de Munteis va contribuir a crear al seu entorn un equip de redactors responsables i col·laboradors excepcionals. El fenomen, que no s'ha repetit mai més—ni àdhuc després amb circumstàncies més favorables—, va tenir discrepants i excepcions demolidors, però, com sempre, les actituds negatives no han pas editat cap altra publicació de categoria semblant, que faci oblidar a "Pyrene" o almenys establir-hi algun paral·lelisme.

La pèrdua és més sensible i punyent pels amics que havíem col·laborat modestament prop seu i hem pogut sentir-nos guiats pel seu mestratge. Encara, aquests darrers mesos, teníem necessitat del seu parer; la crítica de Munteis conservava el vigor i la sinceritat de sempre, i l'objecció o l'elogi, un valor a considerar.

Personalment confesso que he plorat a Josep Munteis amb les llàgrimes als ulls. Al poeta, però també a l'home; quan ningú no confiava en mi, ell va convertir-se en estímul i comprensió pels meus entusiasmes vocacionals. Per això no m'avergonyeixen les llàgrimes ara que he perdut al mestre, a l'amic i al poeta.

Ja no està entre nosaltres i compartim el dol dels seus familiars amb el mateix dolor. Com estranyem la seva absència! Ell que, segons Montoliu, era **"un poeta de camins"**, ja ha iniciat la ruta de la qual només n'escoltem la ressonància lírica dels seus versos; ens hem de conformar amb el patetisme de les paraules esculpides a l'aireprim del paisatge entendent-se, a la mateixa hora que el poeta el sentia furgar dintre seu.

Darrera d'ell resta aquest misteri humà de la poesia que per a endinsar-s'hi encela porugament. Voldríem saber si ha trobat les respostes a la insistència dels afanys:

**Dormen les veus de l'opulent paisatge.
On és la boira? On és el plany del vent?
On és la font repòs del romiatge?
On cau l'obaga verda, imponent?**

Ja sé que no ens hauria d'entristir aquest comiat, perquè al final de tants camins, seguits i resseguits pel poeta, gaudirà del goig per a repetir:

**...tot el passat camí,
com el començ d'una altra nova vida.**

I perquè ens ha deixat a nosaltres el seu batec humà per a poder aprofundir els sentiments a la bellesa sempre intacta del nostre país i poder murmurar com ell, així, senzillament:

**Tot el que deixo enrera ho donaria
per una flor dintre la mà.**